LIVE FIN

LiveFIN ry
10.5.2021

Lausunto talousvaliokunnalle:
HE 79/2021 VP HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIKSI YRITYSTEN MÄÄRÄAIKAISESTA KUSTANNUSTUESTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA (TAPAHTUMATAKUU)

Kotimaisen elävän musiikin alan edunvalvontajärjestö LiveFIN ry pyytää mahdollisuutta lausua hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annetun lain muuttamisesta eli nk. tapahtumatakuusta. Tapahtumatakuu vaikuttaa oleellisesti järjestön edustaman toimialan – elävän musiikin toimintaedellytyksiin ja koronapandemiasta selviytymisen mahdollisuuksiin. Tapahtumatakuun kriteerit ovat elävän musiikin yksityissektorille oleellisen tärkeä keskustelunaihe, sillä alaan kohdistuneet rajoitukset ja tosiasiallinen toimintakielto tekevät alasta haavoittuvan ja toimintakyvyttömän, jos sen toiminnan reunaehtoja ei huomioida tuen valmistelussa.

LiveFIN ry on elävän musiikin yksityissektorin edunvalvoja ja edustaa kotimaisia elävän musiikin tapahtumajärjestäjiä, klubeja, konserttisaleja, festivaaleja sekä elävän musiikin välittäjäporrasta, agentteja ja managereja.

Tämän lausunnon ydinviestejä ovat:

- **Tapahtumatakuun piiriin tulee ottaa myös ympärivuotinen tapahtumatoiminta, esimerkiksi klubit ja konserttitalot. Niin kauan kuin koko toimialaa rajoitetaan samoilla rajoituksilla, on sitä myös tuettava tasa-arvoisesti.**

- **Sekä järjestäjien että alihankintaketjun tekemä ennakkotyö tulee huomioida *”toteutuneena kustannuksena*” huolimatta siitä, että sitä ei ole tosiasiallisesti laskutettu.**

- **Jotta tapahtumatakuu tosiasiallisesti huomioisi musiikkitapahtumien järjestämisen reunaehdot, tulisi esityksessä mainittu peruuntumisen aikajänne olla vähintään 90 päivää nyt esitetyn 60 päivän sijaan.**

- **Tapahtumatakuun myöntöperusteissa tulisi huomioida viranomaiskiellon tai kapasiteettirajoitusten lisäksi myös muut koronan aiheuttamat muutokset tapahtuman luonteessa – esimerkiksi ohjelmistomuutokset tai ravintolarajoitusten vaikutus tapahtumaan.**

ASIAN TAUSTA – ELÄVÄN MUSIIKIN TOIMIALA

Kulttuuri-ja taideala on yksi pahiten COVID-19 pandemiasta kärsineistä palvelualoista. Vuonna 2020 elävän musiikin yksityissektorilla jäi toteutumatta 15 000 tapahtumaa, 30 000 musiikkiesitystä ja 7,4 miljoonaa käyntiä koronapandemian vuoksi. Elävän musiikin yksityissektori menetti viime vuonna 80 % koko vuoden liikevaihdosta, noin 360 miljoonaa euroa.[1] Elävän musiikin toimialaa lamauttavat rajoitukset jatkuvat edelleen ja loppuvuoden tilanteesta riippuen musiikkialan tulonmenetyksen saattavat nousta 250 miljoonaan myös kuluvana vuonna.[2]

LiveFIN ry kiittää vuoden toisessa lisätalousarviossa elävän musiikin vapaalle kentälle myönnetystä tuesta. Tuki on kuitenkin myöhässä ja sen tarkoituksenmukaisessa kohdentamisessa sekä aikataulussa on musiikkialan näkökulmasta edelleen paljon haasteita. Yksi näistä haasteista on tapahtumatakuun valmistelun hitaus. Tulevan kesän musiikkitapahtumien näkökulmasta tuki on jo useita kuukausia myöhässä eikä se näin ollen ole tukenut yhdenvertaisesti niitä elävän musiikin tapahtumajärjestäjiä, jotka ovat jo kevään aikana joutuneet tekemään päätöksiä tapahtumiensa järjestelyiden keskeyttämisestä.

Tapahtumatakuun tulee huomioida elävän musiikin tapahtumien järjestämisen tosiasialliset reunaehdot ja niiden aikajänne, jotta tuki aidosti rohkaisisi niitä tapahtumajärjestäjiä, joilla vielä keväällä ja alkukesästä 2021 on mahdollisuuksia suunnitella tulevia tapahtumia.

HALLITUKSEN EXIT-STRATEGIA

Tapahtumatakuu kulkee yhtä matkaa hallituksen exit-strategian kanssa. Tukimuotojen ja exit-strategian lisäksi on erittäin tärkeää varmistaa se, että alueellinen päätöksenteko ja rajoitusten purkaminen tapahtuvat eri toimialojen näkökulmasta yhdenvertaisesti, oikea-aikaisesti ja tarkkarajaisesti. ”Varmuuden vuoksi” rajoittuminen ei tässä pitkittyneessä kriisitilanteessa tule enää kysymykseen ja viranomaistoiminnan tulee olla ripeää. Määräysten, suositusten, ohjauksen ja päätösten odottelu ei ole enää mahdollista ottaen huomioon sen koko musiikki-, kulttuuri- ja tapahtuma-alaa kurittavan inhimillisen kärsimyksen, jota toimenpiteiden odottelu aiheuttaa. On myös erittäin tärkeää varmistaa se, että musiikkitapahtumien järjestäjät saavat nyt työkaluja ovien avaamiseen. Musiikki-, kulttuuri- ja tapahtuma-alan ammattimaiset järjestäjät ovat jo kesällä 2020 sopeutuneet tilanteeseen ja kehittäneet tapoja toimia terveysturvallisesti. Kesän ja syksyn 2020 aikana ammattimaisesti järjestetyistä kulttuuritapahtumista ei raportoitu yhtään koronatartuntaketjua. Ovien avaaminen ei ole osaamisesta kiinni.

HUOMIOITA HALLITUKSEN ESITYKSEEN: 5 b § Tapahtumatakuu

"Tapahtumatakuuta ei myönnetä säännöllisesti ympäri vuoden järjestettäviin tapahtumiin”

- **Esitämme, että tapahtumatakuun piiriin tulee ottaa myös ympärivuotinen tapahtumatoiminta, esimerkiksi klubit ja konserttitalot.**

[1] **Toimialatutkimus (LiveFIN ry): Elävän musiikin yksityissektorin tunnuslukuja 2019** https://www.livefin.fi/wp-content/uploads/2020/12/Elavan-musiikin-yksityissektorin-tunnuslukuja-2019-LiveFIN-ry.pdf

[2] **Musiikkialan tilannekuva (Music Finland): Musiikkialan ahdinko jatkuu jo toista vuotta** https://musicfinland.fi/fi/tutkimukset/musiikkialan-tilannekuva-p%C3%A4ivittyy-4-2021-musiikkialan-ahdinko-jatkuu-jo-toista-vuotta

Elävän musiikin alan arvosta noin puolet muodostuu klubien ja konserttitalojen ympärivuotisesta konserttitoiminnasta. Tämä toiminta on jäämässä tapahtumatakuun ulkopuolelle. Klubien ja konserttitalojen sekä yksittäisten festivaalien ja konserttien toimintaa yhdistää kuitenkin niiden voimakas työllisyysvaikutus ja ennen kaikkea ammattilaisten verkosto. Myös kaikkien näiden tapahtumien alihankintaketju on monilta osin yhteinen. Sama artisti, ääniteknikko tai järjestyksenvalvoja voi työskennellä niin kesän suurkonserteissa ja festivaaleilla, kuin klubeilla ja konserttitaloissa muodostaen ansionsa pienistä puroista. Musiikkitapahtumien toiminnan luonne on usein hyvin verkostomainen ja monen toimijan liikevaihto koostuu monista erilaisista toiminnan muodoista.

Ympärivuotisen tapahtumatoiminnan sulkeminen pois tuen piiristä tilanteessa, jossa lyhytjänteinen viranomaistoiminta ja rajoitusten purkamisten hitaus rampauttavat parhaillaan konserttijärjestäjien toimintaedellytyksiä, tekee mahdottomaksi myös artistien ja alihankintaketjun työllistämisen.

Koronan vaikutukset tapahtumajärjestämiseen elävän musiikin alalla ovat yhteisiä niin yksittäisille festivaaleille, kuin ympärivuotista konserttitoimintaa järjestäville toimijoillekin. Niin festivaalien kuin säännöllisten konserttien järjestäminen tapahtuu edelleen erittäin epävarmassa toimintaympäristössä. Molempia säätelevät samat lait ja rajoitukset. Niin kauan kuin koko toimialaa rajoitetaan samoilla rajoituksilla, on sitä myös tuettava tasa-arvoisesti.

”Valtiokonttoriin ilmoitetulle tapahtumanjärjestäjän alihankkijalle korvataan 85 prosenttia niistä toteutuneista kustannuksista, joista se ei ole saanut suoritusta tapahtumanjärjestäjältä. Tapahtuma katsotaan peruuntuneeksi lain tai viranomaisen määräyksen vuoksi myös, jos korkeintaan 60 päivää ennen tapahtuman järjestämistä on voimassa järjestämisen estävä rajoitus.”

- **Elävän musiikin ala kiittää siitä, että korvattavien kustannusten määrää on noussut aiemmin esitetystä 70 prosentista nyt esitettyyn 85 prosenttiin.**

- **Kuitenkin esityksen vaatimus toteutuneista kustannuksista on ongelmallinen. Esitämme, että sekä järjestäjien että alihankintaketjun tekemä ennakkotyö tulee huomioida *”toteutuneena kustannuksena”* huolimatta siitä, että alihankkija ei ole sitä laskuttanut järjestäjältä.**

- **Esitämme, että peruuntumisen aikajänne korotetaan 90 päivään nyt esitetyn 60 päivän sijaan.**

Musiikkitapahtumien luonteen mukaisesti suunnittelutyö useimmiten sisältyy kustannusten kokonaisuuteen eikä varsinaista ennakkotyötä laskuteta erikseen. Tästä syystä hallituksen esityksessä mainittu *”toteutuneiden kustannusten”* vaatimus on huolestuttava. Ennakkotyö tulee huomioida kustannuksena myös tilanteessa, jossa sitä ei ole laskutettu esimerkiksi järjestäjän ja alihankkijan välillä.

Jotta tapahtumatakuu tosiasiallisesti huomioisi musiikkitapahtumien järjestämisen reunaehdot, tulisi esityksessä mainittu peruuntumisen aikajänne olla vähintään 90 päivää (3 kuukautta) nyt esitetyn 60 päivän sijaan. Musiikkitapahtumien riskinottokyky ei riitä venyttämään päätöksentekoa niin lähelle tapahtumaa erityisesti tilanteessa, jossa kuluneen vuoden toimintakielto on horjuttanut alan toimijoiden taloudellista vakautta. Kaksi kuukautta ennen varsinaista tapahtumaa kulut ovat tyypillisesti kasvaneet niin suureksi, ettei riskin ottaminen ole enää mahdollista.

”Olennaisesti suunniteltua pienempänä toteutuneella tapahtumalla tarkoitetaan tapahtumaa, joka on voitu toteuttaa lain tai viranomaisen kokoontumista rajoittavan määräyksen vuoksi siten, että tapahtumaan on voinut osallistua enintään 85 prosenttia tapahtuman suunnitellusta osallistujamäärästä.”

- **Elävän musiikin ala kiittää siitä, että tapahtumatakuun myöntämiseen edellytetty kapasiteettirajoitus on korotettu 50 prosentista nyt esitettyyn 85 prosenttiin.**

- **Esitämme, että tapahtumatakuun piiriin luettaisiin myös sellaiset tapahtumat, joiden järjestämiseen vaikuttavat oleellisesti täyskiellon tai kapasiteettirajoituksen lisäksi myös muut koronan aiheuttamat muutokset tapahtuman luonteessa. Esimerkiksi ohjelmiston muutokset koronasta johtuvien matkustusrajoitusten vuoksi tulisi ottaa mukaan tapahtumatakuun myöntämisen perusteisiin. Samoin esimerkiksi ravintolarajoitusten vaikutus tulisi huomioida.**

Tapahtumatakuun myöntöperusteissa tulisi huomioida myös sellaiset tapahtumat, jotka joudutaan perumaan koronan aiheuttamista ohjelmistomuutoksista johtuen. Erityisesti kansainvälisen ohjelmiston ja pääesiintyjien äkillisten muutosten juurisyyt voivat tulevan kesän ja loppuvuoden osalta olla monilta osin koronapandemiassa, matkustuskielloissa, karanteenivaatimuksissa jne. Tämä on musiikkialalla aito ongelma - tapahtumat joiden lipunmyynti nojaa ulkomaisiin artisteihin voivat joutua tulevan kesän aikana sen tilanteen eteen, että ohjelmasta iso osa peruuntuu, kun ulkomaisten artistien maahantulosta ei saada varmuutta ja kiertueita perutaan koko Euroopassa.

Jotta takuutuki toimisi aidosti riskinhallintaa parantavana ja toimintaedellytyksiä edistävänä tukena ja terveen liiketoiminnan moottorina tapahtumajärjestäjille, tulisi sen huomioida tapahtumatoimialan ja elävän musiikin sektorin toimintamekanismit. Kansainväliset esiintyjät ja niiden esiintymisten reunaehdot vaikuttavat koronatilanteessa järjestämisen mahdollisuuksiin melkein yhtä paljon, kun koronarajoitukset. Tuen jakamisen ehtona ei täten voi olla pelkkä suora kielto valtion toimesta vaan oleelliset ohjelmiston muutokset oikeuttaisivat myös tukeen.

Tapahtumatakuun tulisi huomioida myös muut viranomaismääräysten vaikutukset tapahtuman luonteeseen, esimerkiksi ravintolarajoitusten vaikutus, joka vaikuttaa oleellisesti tapahtuman kannattavuuteen ja järjestämisen mahdollisuuksiin.

Tampereella 10.5.2021

Jenna Lahtinen
Toiminnanjohtaja
LiveFIN ry
+358 50 376 3767
jenna.lahtinen@livefin.fi